

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง : ศึกษาเฉพาะกรณีการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ทบทวน แนวคิด ทฤษฎี และข้อกฎหมาย เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ศึกษาทักษะของผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งการศึกษออกเป็น 2 วิธี คือ การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษา ค้นคว้า รวบรวมเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลได้มาเป็นข้อมูลทุติยภูมิเพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ การศึกษาภาคสนาม โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การโดยการสัมภาษณ์ ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ที่เคยปฏิบัติงานในศาลเยาวชนและครอบครัวกลางจำนวน 3 ราย และผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางที่ปฏิบัติงานอยู่ในศาลเยาวชนและครอบครัวกลางจำนวน 8 ราย รวมทั้งหมด 11 ราย

ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีอยู่ตามที่บัญญัติไว้ในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็กและเยาวชนหลายประเภท เช่น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กฎมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ (กฎแห่งกรุงปักกิ่ง) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ส่วนทักษะของผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางต่อการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พบว่าศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง มีทักษะว่าผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางสามารถให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้ ทั้งนี้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ตลอดจนแนวคิด ทฤษฎี ที่ได้กล่าวมาแล้ว แม้จะมีปัญหาในทางปฏิบัติบางประการที่ทำให้ไม่สามารถคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้บ้าง เนื่องจากอาจจะมีข้อบกพร่องในเรื่องของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด หรือความผิดพลาดอื่น ๆ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่วนอื่น ก่อนที่คดีจะมาถึงศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง สุดท้ายพบว่าปัญหา อุปสรรค ที่สำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมีดังนี้ การคัดเลือกผู้พิพากษาที่มีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิเด็กและเยาวชน การจัดอบรมหลักสูตรเฉพาะเรื่องการคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้กับผู้พิพากษาที่จะมาปฏิบัติงานในศาลเยาวชนและครอบครัวฯ ตัวบทกฎหมายควรจะต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัย การขาดการประสานงานหรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก จำนวนปริมาณ

คดีมีมากไม่สอดคล้องกับผู้พิพากษา การแยกสถานพินิจและคุ้มครองออกจากศาลเยาวชนและครอบครัว ทำให้การบริหารงานไม่สอดคล้องและเชื่อมโยงกัน การขาดงบประมาณในการจัดกิจกรรม และโครงการต่าง ๆ การขาดมีส่วนร่วมของครอบครัวและสังคม ทศนคติของสังคมไม่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้กลับตัวเป็นพลเมืองดี สภาพครอบครัว สังคม และเศรษฐกิจ และการศึกษาไม่ได้รับการเอาใจใส่จากครอบครัว

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา สำนักงานศาลยุติธรรม ควรจัดอบรมให้กับผู้พิพากษาที่จะไปปฏิบัติงานในศาลเยาวชนและครอบครัวให้มีความรู้ ความเข้าใจในระบบงานของศาลเยาวชนและครอบครัวเพิ่มขึ้น เน้นเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบงานศาลเยาวชนและครอบครัว เด็กและเยาวชน การคัดเลือกผู้พิพากษา สำนักงานศาลยุติธรรมจะต้องคัดเลือกผู้พิพากษาที่จะมาปฏิบัติงานในศาลเยาวชนและครอบครัวให้มีคุณสมบัติพิเศษโดยเฉพาะ โดยเป็นผู้มีประสบการณ์ในการเป็นผู้พิพากษามานานพอสมควร ควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์เป็นอย่างดี ควรเข้าใจปัญหาเด็กและเยาวชน และมีความละเอียดรอบคอบ โดยต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพ และอนาคตของเด็กและเยาวชนให้มุ่งแก้ไขเพื่อให้เด็กกลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคมมากกว่า ที่จะมุ่งลงโทษเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้เด็ดขาด สำนักงานศาลยุติธรรม ศาลเยาวชนและครอบครัว ร่วมมือกันจัดให้มีการประชาสัมพันธ์โดยการแจกเอกสารเผยแพร่ความรู้ ลงข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ของศาลเยาวชนและครอบครัวให้หน่วยงานภายนอกเข้ามาร่วมมือกับศาลเยาวชนและครอบครัว ในการแก้ไข ฟื้นฟู ทำกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และให้ศาลเยาวชนและครอบครัวสามารถที่จะรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอกได้